

dželaludin rumi

(1207—1273)

1

plača flauta
na zvuk zahuktalog doboša
pijana kamila
diže se na kolena
i vuče ustranu uže razuma

leprša ptica
u kavezu srca
i glavu promoli
čas tamo čas amo

preplavljuje bujica
staro rečno dno
i još jedared
zelene se obale

čuje soko
doboš kraljevski
i kruži tražeći
ruk u kraljevu

mošusna košuta
lava nanjuši
i drhću joj bedra

ludaci su videli
u prozoru mesec;
trče prema krovu
sa ljestvicama

negde večeras
više jedan derviš
»beše to duša moja
u vinu!
beše to duša moja!«

4

ja sam učenik;
nauči moje lice u grču
da se smeši

moju glupost
uzmi sebe na tjeret

ušij ovu zakrpu
na tu odoru

ponekad
sve konfiskuješ
kao poreznik
ponekad
ideš napred
kao kakav vodič

greh
i kajanje
i opet greh;
riba na suvu
bacaka se tam-o-amo

5

žena je Bog koji sija
kroz nežne velove

gordi duh uz jahao
elegantnu kobilu
njenog tela

voleći nju
ti voliš duh
ne lešinu

duh je za ljubavnike
za nekrofile lešina

vedrina srca, smeh
osmišljenost, ljubav...

Prijatelju! ti želiš ono što nemá obličja
ti tražiš svog voljenog
i čak to ne znaš.

Dželaludin Rumi (Jalal al — Din Rumi), nadahnuti pesnik sufizma, koga Rejnold A. Nikolson smatra najvećim mističkim pesnikom Persije, rođen je 1207. u Balhu' (Balkh), u severnoj persijskoj pokrajini Horasanu (Khorasan).

Rumi se smatra jednim od najvećih pesnika sufija, a sufizmu je bio izložen već kao dvadesetpetogodišnjak, zahvaljujući uticaju Burhanudina Muhamika (Burhanu'l — Din Muhaqqiq) iz Tirmiza (Tirmidh), bivšeg učenika Rumijevog oca, koji je došao u Konju. Sufizam, misticizam Islama, učenje je o potevljima sjedinjenja sa Bogom, koje prepostavlja izlaženje iz sobe, iz svoje individualnosti (*fana*) i sticanje svesti o postojanju u Bogu (*baqa'*).

8

govori ljubav,

»oslobodiću te ovaj tren!«

posegnuh za izvinjenjima
ali ljubav dode
izvinjavajući mene

ne osećam se više stranim
ovde sa srcem
tamo sa dušom

otkrio sam
On je srce i duša

beše to On, a ne ja,
na vratima kucajući
beše to On unutra

milujem sopstvene grudi
jer tu je skriven On

niko te drugi ne zna;
pošto si ti ja,
poznajem te ja

obličja nisu ništa
kada se osećanje i intuicija
snažno pojačaju

konačno
čovek se umori od svega
osim želje srca
za putovanjem duše

sultana, sveca, džepara;
ljubav svakog drži za uvo
vukući nas Bogu
putevima tajnim

nisam znao
da i Bog nas želi

gde je tu nekakav Rumi
da čini dobro ili зло?

ako Voljeni ode
ja sam bezvernik

od celog ovog sveta
izabrah tebe

mogu biti samo
ono što me ti stvorиш

pero sam
u rukama tvojim

ono što vidim
samo što ono što ti pokažeš

ono što imam
samo je ono što ti daješ

Voljeni, šta tražiš
u mom džepu i rukavu?

12

Šemsudine
obilazio sam gradove
i ne videh
takvog kao što si ti

bio sam leš
a sad sam nov

Josife, dolazim
kao ogledalo
ništa više;

možeš li stvarno reći
čuo sam ti glas?

14
kada mi Tvoj mač
side na vrat

oči se moje
okrenuti neće
od lica Tvoga

kada mi usta
u zavojima budu nema
a ovo telo
u kal položeno
oči se moje
okrenuti neće
od lica Tvoga
ne tražim ništa
ništa od tebe
osim lepote Tvoje
Tvoje moćne lepote

16
u smrti gubim telo
a On će izgubiti
maštanja moja o njemu

idem bez košulje
na ovaj ljubavni sastanak

telo mi celo postaje duša
vrh svake dlačice živ

Ljubavi, udji u tela mog dom
ili ja moram iz njega poći
Tebi u trag

duša je moja brod
koji talase seče
tražeći ljubav

opij se ljubavlju
jer ljubav je sve

otac i mati su se voleti
i neko kao što si ti
iz ničega nasta

dan i noć vode ljubav
zakačili su nogu za nogu
i tako idu

na zvuk ljubavne flaute
čak i mrtvi
mrtvačke pokrove kidaju
u žudnji

17

kamen, biljka, životinja;
kao sve troje sam umro
i uvek postao nešto više,
kada sam postao manji
umiranjem?

Sada sam čovek.

kad umrem sa anđelima lebdeću
a kada umrem i za anđele
šta će tad postati
ne možeš ni slutiti.

iz mrtvog smrdljivog semena
ljubav te stvorila

ljubav te izvukla u glasnom plaču
iz krvopljiske materice
do nedara dojilje
a od mleka iz nedara
do pečenja i vina
i dojiljine lepote

ljubav je ono što izvlači
ovu embrionsku dušu
napolje iz tela
i u raj uvlači

21

Zašto se grčevito držati jednog života
dok se ne zaprlja i iskida sav?
Sunce umire svaki čas
i trači stotinu života
svaki tren

Bog ti je odredio život
i On će ti dati
još jedan i još jedan i još jedan

22

nijanse
gospodarenja i služenja
ono je što znaš kao ljubav

ali ljubav je drukčija
ona stiže potpuna
baš tamo
kao mesec u prozoru

kao sunce
ni istoka ni zapada
niti bilo otkud

kad to sunce stigne
stiže istok, stiže zapad
želi samo ono
za šta nemaš nade
traži samo ono
za šta nemaš ključa

ljubav je more ne-bića
i tu intelekt tone

ovo nije reka Oksus
ili neki mali potok
ovo je more bez obala;
ovde se plivanje završava
uvek davljenjem

putovanje na more
znači konje, seno, domišljatost
ali na kraju kopna
koraci nestaju

podližeš svoj ogrtač
da ne ovlažiš šav;
hajde! udavi se u ovom moru
hiljadu puta

mesec prelazi preko
okeana ne-bića

kapljice pene se otržu
i ponovo padaju na talase koji se dižu

milion galaksija
samo je malo pene
na tom moru bez obala

sa engleskog prevela
Ljiljan Bibović